

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у октобру 2021. године, у односу на септембар 2021. године, у просјеку су више за 3,1%, у односу на октобар 2020. године више су за 11,1%, док су у односу на децембар 2020. године више за 11,5%.

Посматрано по намјени потрошње, у октобру 2021. године, у односу на септембар 2021. године, цијене интермедијарних производа у просјеку више за 4,2%. Цијене енергије у просјеку су више за 2,4%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку су више за 1,7%, цијене капиталних производа у просјеку су више за 1,3%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку ниже за 0,5%.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у октобру 2021. године, у односу на септембар 2021. године, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија у просјеку су више за 3,2%, цијене подручја (B) Вађење руда и камена у просјеку су више за 2,4%, док су цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку су ниже за 3,0%.

По областима индустријске производње, у октобру 2021. године, у односу на септембар 2021. године остварен је раст цијена у сљедећим областима: Производња базних метала 23,3%, Вађење угља и лигнита (мрког угља) 15,2%, Производња готових металних производа, осим машина и опреме 4,2%, Производња производа од гуме и пластичних маса 4,1%, Производња прехранбених производа 2,1%, Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 2,0%, Производња коже и производа од коже 0,7%, Производња моторних возила, приколица и полуприколица 0,5%, Производња пића 0,3%, Производња осталих производа од неметалних минерала 0,2% и Производња кокса и рафинисаних нафтних производа 0,1%.

Пад цијена у октобру 2021. године, у односу на септембар 2021. године забиљежен је у сљедећим областима: Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 3,0%, Производња хемикалија и хемијских производа 1,1%, Производња папира и производа од папира 1,1%, Производња машина и опреме Д.Н. 0,6%, Производња електричне опреме 0,5%, Производња одјеће 0,5%, Производња намјештаја 0,3% и Вађење руда метала 0,1%.

У преостале четири области индустријске производње цијене у октобру 2021. године, у односу на септембар 2021. године, у просјеку су остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in October 2021, compared to September 2021, were on average 3.1% higher, compared to October 2020 they were 11.1% higher and compared to December 2020 they were 11.5% higher.

By purpose of consumption in October 2021, compared to September 2021, prices of intermediate goods were on average 4.2% higher, prices of energy were on average 2.4% higher, prices of consumer non-durables were on average 1.7% higher and prices of capital goods were on average 1.3% higher, while prices of consumer durables were on average 0.5% lower.

By section of industrial production (PRODCOM), in October 2021, compared to September 2021, prices of the section (C) Manufacturing were on average 3.2% higher, prices of the section (B) Mining and quarrying were on average 2.4% higher, while prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on average 3.0% lower.

By division of industrial production in October 2021, compared to September 2021, prices increased in the following divisions: Manufacture of basic metals 23.3%, Mining of coal and lignite 15.2%, Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 4.2%, Manufacture of rubber and plastic products 4.1%, Manufacture of food products 2.1%, Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 2.0%, Manufacture of leather and related products 0.7%, Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 0.5%, Manufacture of beverages 0.3%, Manufacture of other non-metallic mineral products 0.2% and Manufacture of coke and refined petroleum products 0.1%.

A decrease in prices in October 2021, compared to September 2021, was recorded in the following divisions: Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 3.0%, Manufacture of chemicals and chemical products 1.1%, Manufacture of paper and paper products 1.1%, Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 0.6%, Manufacture of electrical equipment 0.5%, Manufacture of wearing apparel 0.5%, Manufacture of furniture 0.3% and Mining of metal ores 0.1%.

In the remaining four divisions of industrial production, prices in October 2021, compared to September 2021, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ ОКТОБАР 2021.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, OCTOBER 2021

Назив (по PRODCOM-у)	X 2021 IX 2021	X 2021 X 2020	X 2021 XII 2020	I-X 2021 I-X 2020	X 2021 Ø 2020	X 2021 Ø 2015	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	103,1	111,1	111,5	104,4	111,4	115,9	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	102,4	116,1	116,1	103,0	114,1	115,5	Energy
Интермедијарни производи	104,2	112,9	113,2	105,6	113,5	121,3	Intermediate goods
Капитални производи	101,3	106,7	108,1	101,8	107,2	108,4	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	99,5	104,8	105,0	102,5	104,9	102,7	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	101,7	105,9	107,2	100,7	105,6	105,2	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	102,4	121,6	121,6	126,4	136,3	142,2	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	115,2	114,9	115,1	101,4	115,0	117,7	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	99,9	124,0	124,0	134,7	143,8	151,3	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	99,8	99,8	99,5	99,5	100,4	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	103,2	110,4	111,0	103,3	110,2	115,3	C Manufacturing
10 Производња прехрамбених производа	102,1	107,0	108,5	102,0	107,4	108,3	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,3	99,3	99,7	100,0	99,6	86,7	11 Manufacture of beverages
13 Производња текстила	100,0	83,5	101,1	98,7	99,4	121,6	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	99,5	100,0	100,0	100,1	100,0	109,2	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	100,7	109,2	106,5	101,5	105,1	102,5	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	102,0	116,5	117,6	104,0	115,6	125,2	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	98,9	103,8	103,8	102,0	103,8	107,9	17 Manufacture of paper and paper products
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	100,1	115,1	115,0	102,1	112,8	115,0	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	98,9	100,6	101,0	98,6	99,8	110,8	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	104,1	102,7	102,8	98,6	102,4	106,7	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,2	105,6	105,3	103,2	105,5	115,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	123,3	101,8	100,9	97,5	101,3	113,6	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	104,2	127,3	128,1	115,1	129,0	137,6	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,8	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	99,5	104,7	108,2	101,5	106,6	109,7	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д.н.	99,4	106,4	105,9	99,5	106,0	108,3	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,5	98,1	101,2	97,9	98,9	101,1	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31 Производња намјештаја	99,7	105,3	105,0	102,9	105,3	102,5	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	110,2	116,1	85,6	99,1	89,6	32 Other manufacturing
E Снабјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	97,0	121,5	114,8	107,1	111,1	91,7	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	97,0	121,5	114,8	107,1	111,1	91,7	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2021. години чини 161 производ. Сваког мјесеца прикупи се 559 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно достављају 194 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројекцијама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2021 consists of 161 products. Each month 559 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 194 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section in non-domestic market.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2016, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.

Припрема саопштења: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – в. д. директора Дарко Милуновић, главни уредник – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – **Приликом коришћења података обавезно навести извор**

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Acting Director Darko Milunović, Editor in chief – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – **These data can be used provided the source is acknowledged**